

3 daagse Leergang

Beleidsonderzoek met Impact

Innovatie en responsiviteit binnen beleidsonderzoek
op nationaal en lokaal niveau

Vrijdagen 3, 10 en 17 november 2017
Karel V, Utrecht

Doelgroepen:

Beleidsonderzoekers bij gemeenten, provincies, departementen
Beleidsonderzoeksbureaus
Beleidsevaluatoren
Lokale Rekenkamers

Vakdocenten:

Peter van der Knaap, Frans Leeuw, Martine Olde Wolbers, Frank Willemsen
Frank Kalshoven, David Kok, Marco Bik, Frank Bruijninx

Organisatie:
ScienceWorks
Connecting Science & Society

In samenwerking met:

Inleiding

In onze kennis- en informatiemaatschappij is de behoefte aan goed onderbouwd beleid groot. Tijdsdruk en kwaliteit staan daarbij op gespannen voet met elkaar. Het is van belang om met effectieve onderzoeksmethoden en -technieken beide doelen te dienen. Niet alleen om de kwaliteit van uw onderzoek te garanderen maar ook om de opgebouwde kennis zoveel mogelijk effect te laten hebben. Deze nieuwe editie van onze jaarlijkse Leergang is daarom als volgt ingericht:

- **Dag 1. Impact = kwaliteit + invloed**
 - o Deze dag zal ingegaan worden op het inrichten van beleidsonderzoek op een zodanige wijze dat het snel is waar nodig, effectief in zijn dataverzameling en robuust zoals dat binnen de overheid vereist is. Tevens zal ingegaan worden op het snel schakelen met de politieke en beleidsmatige kernspelers; hoe krijgen ze zo snel mogelijk de onderbouwing waar ze om vragen?
- **Dag 2. Vergroot de impact van uw onderzoek in media en politiek**
 - o Deze dag zal vooral ingaan op het effect van de door u verzamelde data en onderzoeksuitkomsten. Hoe kunnen resultaten zodanig gepresenteerd worden dat uw opdrachtgevers krijgen waar ze om vragen en waar liggen daarbij de grenzen? Data-visualisatie zal aan de orde komen maar ook een pragmatische omgang met de media en de communicatie-afdeling.
- **Dag 3. Impact van nieuwe kennis in de beleidspraktijk**
 - o Op deze dag worden de deelnemers van de Leergang aan het werk gezet met een casus uit de praktijk waarin kennis en beleid elkaar tegenkomt, soms op hardhandige wijze, soms juist op een meer tactische manier. Wat bepaalt benutting en hoe kan de kennis worden ingezet op een manier die de pijn verzacht maar toch effectief is?

Het doel van de Leergang is om de impact van beleidsonderzoek in het beleidsproces te bevorderen en zo het rendement te verhogen. Het oogmerk van deze leergang **Beleidsonderzoek met Impact** is verschaffen van inzicht in de waarde die beleidsonderzoek speelt in het beleidsproces, meer specifiek bij de vormgeving en verbetering van lokaal en regionaal beleid.

Deze leergang zal daarom aandacht besteden aan theorievorming op dit gebied, maar vooral aan goede praktijkvoorbeelden en case studies. Daarnaast zal met behulp van de bijdrage van wetenschappers en professionals een mix van theoretische en professionele reflectie geboden worden op de onderwerpen, die aan bod zullen komen. Van deze kennis kunnen ambtelijke beleidsontwikkelaars, beleidsonderzoekers, toezichthouders en evaluatoren in hun dagelijkse werkzaamheden profiteren.

Gekozen zal worden voor een interactieve opzet waarbij u wordt uitgenodigd in discussie te treden met de sprekers en deelnemers van de leergang. Het voorbereiden en uitwerken van cases en zelfstudie maken een belangrijk deel uit van de leergang. Met deze inhoud en opzet van de leergang zullen wij u praktische handvatten aanreiken voor het optimaliseren van het rendement van beleidsonderzoek in uw eigen werkomgeving.

We zien er naar uit u in Utrecht te mogen ontmoeten!

Organisatie
Frank Zwetsloot MLaw
Tim Reijnders MSc

Programma-adviesraad
Dr. Peter van der Knaap
Prof. Dr. Peter van Hoesel
Drs. Marco Bik
*aan te vullen met experts uit de politiek,
beleid, bedrijfsleven en overheid*

Vakdocenten

Prof. Frans Leeuw is directeur van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hij is ook hoogleraar Recht, Openbaar Bestuur en Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek aan de Universiteit van Maastricht (UM). Hij publiceerde meerdere artikelen, rapporten en boeken op het gebied van programma-evaluatie, theoriegerichte evaluatie, onderwijsevaluatie, performance monitoring en evaluatiebeleid & -planning. Tevens is Leeuw betrokken bij het World Bank IPDET-programma en is hij adviseur voor meerdere organisaties werkzaam in de publieke sector in Nederland en daarbuiten.

Frank Willemsen werkt als senior research consultant bij het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hij studeerde Methoden & Technieken aan de Universiteit van Amsterdam en werkte daarna tien jaar als data analist / onderzoeker in het marktonderzoek. Naast het uitbesteden van contractonderzoek aan bureaus en universiteiten bestaat zijn huidige werk uit het verkennen en analyseren van nieuwe (Big) databronnen.

Martine Olde Wolbers is managing consultant bij Berenschot. Naast projecten op het gebied van procesbegeleiding, voert zij veelvuldig (evaluatie)-onderzoek uit. Zo begeleidde zij als projectleider verschillende beleidsdoorlichtingen voor ministeries en eindevaluaties voor projecten met de Groot Project Status ten behoeve van verantwoording aan de Tweede Kamer. Ook ander type onderzoek, bijvoorbeeld gericht op de verbetering van samenwerking tussen

partijen, maakt deel uit van haar werk. Voordat Olde Wolbers in 2007 bij Berenschot kwam werken, werkte ze bij de Provincie Zuid-Holland als beleidsmedewerker en daarvoor bij Research voor Beleid als onderzoeker.

Frank Kalshoven is mede-oprichter van de Argumentenfabriek, waar hij sinds het begin in 2006 directeur is. Het bedrijf specialiseert zich in het ordenen en visualiseren van complexe informatie. Daarvoor was hij jarenlang adjunct-hoofdredacteur van de Volkskrant. Nog steeds verschijnen columns van zijn pen in het dagblad, onder de vaste naam 'Het Spel & De Knikkers'. Kalshoven promoveerde in 1993 aan de Universiteit van Amsterdam als econoom met zijn proefschrift *Over marxistische economie in Nederland (1883-1939)*.

David Kok is na het afronden van zijn studie Communicatiewetenschap in 2002 voor de gemeente Amsterdam gaan werken. Daar deed hij dat onder andere als adviseur financiën, beleidsmedewerker Sport en Kunst en Cultuur, directiesecretaris en adviseur nieuwe media bij de Dienst Advies en Onderzoek. Na elf jaar heeft hij van Amsterdam afscheid genomen en werkt sinds 2013 voor de raadsgriffie van de gemeente Almere als communicatieadviseur/social media manager. In deze rol was hij bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014. Daarnaast is Kok leidend publicist in Nederland op het gebied van sociale media, met boeken zoals *Open Gemeenten*. Laatstgenoemde gaat over het gebruik van sociale media voor gemeenten.

Frank Bruijninx is oprichter van HowAboutYou en heeft een paar honderd organisaties ondersteund op het gebied van klantcontact (web, e-mail, call) en onderzoek. Hij heeft gewerkt in veel branches, maar richt zich sinds enkele jaren op de publieke sector. Vanuit deze rol ondersteunt Frank ca. 250 overheden, veel gemeenten, maar ook uitvoeringsorganisaties. Hij benadert dit soort vraagstukken in de volle breedte: van visie en beleid naar klantgerichte operaties, van processen tot medewerkers, van besturing tot informatie. De afgelopen jaren heeft Frank de stap gezet naar sociale media en open data.

Marco Bik is sinds 2016 Coördinator kennis /onderzoek bij de gemeente Rotterdam. De focus in Bik's werk ligt op onderzoek en in de huidige functie voor Rotterdam coördineert hij het Rotterdam Kennisfestival, de Mastercourse kennisgedreven beleidsadviesing en ook de relatie met kennisinstellingen. Daarnaast doceert hij onderzoeksgebruik in een politiekbestuurlijke

context. Tevens is Bik sinds 2014 algemeen bestuurslid van de Vereniging voor Statistiek Onderzoek (VSO).

Peter van der Knaap is directeur-bestuurder van SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid) in Den Haag en tevens voorzitter van het bestuur van Vide, de beroepsvereniging van professionals in het veld van toezicht, inspectie, handhaving en evaluatie. Eerder was Van der Knaap directeur doelmatigheidsonderzoek bij de Algemene Rekenkamer en hoofd Beleidsevaluatie bij het Ministerie van Financiën.

Vrijdag, 3 november 2017

Dagdeel I: Effectief beleidsonderzoek in een politieke omgeving

- 09:15 Ontvangst met koffie en thee
- 09.30 Welkomstwoord
- Kennismaking met de deelnemers onderling
 - Delen van de doelstellingen van de leergang van ieder afzonderlijk
- 09:50 **Vakdocent:**
Prof. Frans Leeuw
Directeur WODC en Hoogleraar Recht, Openbaar Bestuur en Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek aan de Universiteit Maastricht
- Doel van beleidsonderzoek
 - Beïnvloeden van acceptatiebereidheid bij beleidsmakers voor nieuwe data en kennis
 - Kennis en beleidshomeopathie; tactische en strategische inbedding van kennis en beleid
 - Innovatie binnen beleidsonderzoek
 - Nieuwe data-toepassingen en zoektechnieken
- 11:00 Pauze
- 11:15 **Vakdocent:**
Frank Willemsen
Senior research consultant WODC
- Innovatie binnen beleidsonderzoek
 - Nieuwe data-toepassingen en zoektechnieken
 - Google als onderzoeksinstrument
 - Discussie
- 12:30 Lunch

Dagdeel II: De adviesfunctie binnen beleidsonderzoek

- 13:30 **Vakdocent:**
Martine Olde Wolbers
Managing consultant Berenschot
- Het verschil tussen onderzoek en advies
 - Relatie met opdrachtgever en andere stakeholders: zorgvuldig balanceren tussen belangen
 - Over interpreteren van resultaten en scenario's
- 15:15 Pauze
- 15:30 Vervolg
- **Case study:** kansen en uitdagingen bij lastige onderzoeksresultaten
 - Deelnemers presenteren hun eigen benadering in groepjes
- 17:00 Einde eerste cursusdag

Vrijdag, 10 november 2017

Dagdeel III: Marketing van kennis en informatie in een publieke omgeving

- 09:15 Ontvangst met koffie en thee
- 09:30 **Vakdocent:**
Frank Kalshoven
Directeur van de Argumentenfabriek, voormalig adjunct-hoofdredacteur de Volkskrant
- De rol van onderzoek in een stappenplan voor beleidsvorming
 - Waarom prima onderzoekers de plank soms mislaan
 - Beleidsonderzoek versus argumentatie?
- 10:45 Pauze
- 11:00 Vervolg
- Wat zijn, voor beleidsmakers, de argumenten voor en tegen beleidsonderzoek?
 - We maken samen een eerste opzet van een argumentenkaart
- 12:00 Nieuwe methoden en technieken voor het visualiseren van statistische uitkomsten
- Voorbeeld/casus over datavisualisatie, gelinkt aan de hierboven gestelde onderwerpen
- 12:30 Lunch

Dagdeel IV: Vergroten van Impact van Beleidsonderzoek door Sociale Media

- 13:30 **Vakdocent:**
David Kok
Manager Sociale Media Gemeenteraad en Griffie Almere
- De waarde van sociale media voor de beleidsonderzoeker
 - Welk sociaal medium past het beste?
 - Communiceren van nieuwe kennis binnen de overheid
 - Methoden en technieken om sociale media in te zetten voor het onderbouwen van beleidsonderzoek
 - Case studies en discussie over het gebruik van sociale media
- 15:15 Pauze
- 15:30 **Vakdocent:**
Frank Bruijninx
Oprichter HowAboutYou
- Gebruik van sociale media binnen beleidsonderzoeks sociale media in onderzoek: stand van zaken
 - Analyse op basis van semantiek: samenspel tussen online media, taal en psychologie
 - Case study
 - Interactief: wat kun jij hier morgen mee doen? Praktische toepassing aan de hand van de case study
- 17:00 Einde tweede cursusdag

Vrijdag, 17 november 2017

Dagdeel V: Case study: optimaliseren van Impact van een onderzoeksrapport

- 09.15 Ontvangst met koffie en thee
- 09:30 **Vakdocent:**
Marco Bik
Coördinator kennis/onderzoek bij de gemeente Rotterdam en bestuurslid VSO
Visieontwikkeling waarbij deelnemers een rol spelen in een case, zijnde:
- Wethouder adviseur, Bestuursdienst (verantwoordelijke);
 - Beleidsadviseur clusters 'Werk en Inkomen' (opdrachtgever);
 - Onderzoeker interne onderzoeksafdeling (opdrachtnemer);
 - Proceseigenaar onderzoek, Bestuursdienst (toezichthouder).
- 10:45 Pauze
- 11:00 Bespreking van de uitkomsten van de casus met de deelnemers:
- Presentatie van de casus;
 - Aanpakken van ondervonden problemen en mogelijke probleemoplossende scenario's;
 - Algemene evaluatie van de casus; effectieve omgangsvormen tussen stakeholders van beleidsonderzoek.
- 12:30 Lunch

Dagdeel VI: Benutting & Doorwerking van uw onderzoek binnen beleid en politiek

- 13:30 **Vakdocent:**
Peter van der Knaap
Directeur SWOV & Voorzitter Vide
- Benutting en doorwerking van onderzoek en evaluatie: waar gaat het om?
 - De spanning tussen leren en verantwoording
 - Impact van onderzoek vergroten tijdens het onderzoek
 - Effectief rapporteren en presenteren: sterk eindigen
 - Do's & Don'ts
- 15:15 Pauze
- 15.30 **Peter van der Knaap en Frank Zwetsloot, Directeur ScienceWorks**
- Evaluatie van de leergang met de deelnemers: Welke lessen gaan we in praktijk brengen?
 - Koppeling van voorgaande onderwerpen aan ervaringen deelnemers
 - Korte evaluatie & terugblik op onderwerpen van de leergang
- 17:00 Korte afsluiting leergang, aanvang borrel

Algemene informatie

DATA

3, 10 en 17 november 2017

LOCATIE

Hotel Karel V
Geertebolwerk 1
3511 XA Utrecht

ORGANISATIE

De cursus is een initiatief van ScienceWorks. ScienceWorks is daarmee verantwoordelijk voor het programma en de organisatie.

AANMELDING

U kunt zich aanmelden via de [website](#). Na ontvangst van uw registratie ontvangt u een bevestiging van deelname en een routebeschrijving.

Wij verzoeken uw **registratie vóór 10 oktober** aan ons door te geven.

KOSTEN

Kosten voor deelname aan de cursus bedragen € 1.650,-. De deelname van VBO-, VSO-, NVR- en VIDE-leden bedraagt € 1.450,-. In dit bedrag zijn alle lunches, de afsluitende borrel en de cursusdocumentatie inbegrepen.

Alle genoemde bedragen zijn exclusief 21% BTW.

BETALING

Betaling dient vóóraf te geschieden. De factuur ontvangt u samen met uw bevestiging en de routebeschrijving.

ANNULERING

Indien u onverhoopt verhinderd bent de cursus bij te wonen, is het toegestaan een vervanger gebruik te laten maken van de reservering, mits de naam van de vervanger vóór aanvang van de cursus wordt doorgegeven aan ScienceWorks.

Annuleren is mogelijk tot 3 oktober. Bij annulering vóór deze datum wordt € 115,- aan administratiekosten in rekening gebracht. Na 4 oktober is het volledige inschrijfgeld verschuldigd.

REGISTRATIE

www.scienceworks.nl/leergang-beleidsonderzoek-met-impact-2017

CONTACT

ScienceWorks
Mauritskade 5
2514 HC Den Haag

T: +31 (0)70 346 25 05

E: info@scienceworks.nl

W: www.scienceworks.nl

Foto: Karel V in Utrecht